

TRAKTORIŲ IR SAVAEIGIŲ MAŠINŲ VAIRUOTOJŲ (TRAKTORININKŲ) PAŽYMĖJIMŲ IŠDAVIMO IR KEITIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) (toliau – traktorininkų) pažymėjimų išdavimo ir keitimo taisyklės (toliau – taisyklės) reglamentuoja traktorininkų pažymėjimų išdavimą bei keitimą.

2. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

Savaeigė žemės ūkio mašina – variklio varoma, pati važiuojanti žemės ūkio mašina.

Savaeigė ne žemės ūkio mašina (toliau – savaeigė mašina) – savaeigė mašina, nepriklausanti savaeigių žemės ūkio mašinų kategorijai.

Sunkusis keturratis motociklas – keturratė savaeigė mašina, kurios konstrukcinis greitis didesnis kaip 45 km/h, eksploatacinė masė didesnė kaip 400 kg ir (arba) variklio galia didesnė kaip 15 kW.

Teisė vairuoti traktorius ir savaeiges mašinas – teisė vairuoti traktorius ir savaeiges mašinas keliuose ir dirbti su jomis žemės ūkio ir kitus darbus.

Traktorininkas – asmuo, turintis teisę vairuoti vienos ar daugiau kategorijų traktorius ir savaeiges mašinas ir dirbti su jomis.

Traktorininkų mokymo programa – visų teorinio ir praktinio mokymo dalykų, reikalingų traktorininko kvalifikacijai gauti, išsamus aprašymas.

Traktorininkų kvalifikacijos egzaminų komisija (toliau – egzaminų komisija) – nustatyta tvarka sudaryta specialistų grupė, kuri, įvertinusi mokinio teorines ir praktines žinias, nustato jo tinkamumą įgyti teisę vairuoti traktorių ir savaeigę mašiną..

Traktorininko pažymėjimas – dokumentas, kuriuo patvirtinama teisė vairuoti tam tikros kategorijos traktorius ir savaeiges mašinas.

Žemės ūkio mašina – mašina žemės ūkio darbams atlikti.

Kitos taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatyme (Žin. , 1997, Nr. 98-2478; 2007, Nr. 43-1627), Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (Žin. , 1991, Nr. 23-593; 2003, Nr. 63-2853) ir kituose teisės aktuose.

3. Išduoti ir keisti traktorininkų pažymėjimus turi teisę profesinio mokymo teikėjai, kuriems Formaliojo profesinio mokymo licencijavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 29 d. nutarimo Nr. 822 (Žin., 2004, Nr. 103-3797; 2008, Nr. 83-3311), nustatyta tvarka išduotos licencijos vykdyti traktorininkų mokymo programas.

4. Asmenims, baigusiems traktorininkų teorinio ir praktinio mokymo kursus (toliau – mokymo kursus) pagal traktorininkų mokymo programą, išlaikiusiems kvalifikacijos egzaminus ir pateikusiems šių taisyklių 10 punkte nurodytus dokumentus, traktorininkų pažymėjimus išduoda profesinio mokymo teikėjai, kurie vykdė mokymo kursus.

5. Profesinio mokymo teikėjai išduoda traktorininkų pažymėjimus, pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. 3D-145 „Dėl traktorių ir savaeigių mašinų registracijos liudijimų ir traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) pažymėjimų formų patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 38-1250) patvirtintą formą ir Išsilavinimo pažymėjimų registre įregistruoto blanko pavyzdį.

6. Asmeniui išduodamo traktorininko pažymėjimo eilutėse, nurodančiose traktorių ir savaeigių mašinų, kurias asmuo turi teisę vairuoti, kategorijas, įrašoma žyma, nurodanti traktorininko pažymėjimo galiojimo laiką. Kitose pažymėjimo eilutėse, nurodančiose traktorių ir savaeigių mašinų, kurių asmuo neturi teisės vairuoti, kategorijas, įrašoma žyma „Negalioja“.

7. Traktorininko pažymėjimas išduodamas dešimčiai metų. Pasibaigus nurodytam laikotarpiui, traktorininko pažymėjimas keičiamas šių taisyklių nustatyta tvarka.

II. TRAKTORININKŲ PAŽYMĖJIMŲ IŠDAVIMAS IR KEITIMAS

8. Traktorininkų pažymėjimus keičia, išduoda vietoj pamestų arba kitaip prarastų profesinio mokymo teikėjai.

9. Profesinio mokymo teikėjų vadovai paskiria darbuotojus, atsakingus už traktorininkų pažymėjimų išdavimą ir keitimą.

10. Su prašymu (prašymo forma nurodyta šių taisyklių priede) išduoti (pakeisti) traktorininko pažymėjimą pateikiami šie dokumentai:

- 10.1. mokymo kursų baigimo pažyma;
- 10.2. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos nustatytos formos galiojanti vairuotojo sveikatos patikrinimo medicininė pažyma;
- 10.3. asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas;
- 10.5. asmens turimas traktorininko pažymėjimas (pažymėjimo keitimo atveju ir 19 punkte numatytu atveju);
- 10.6. motorinės transporto priemonės vairuotojo pažymėjimas (tais atvejais, kai teisė vairuoti traktorius ir savaeiges mašinas suteikiama asmenims turintiems teisę vairuoti motorines transporto priemones).

10.7. viena 3×4 cm fonuotrauka;

10.8. atsiskaitymą už traktorininko pažymėjimo išdavimą patvirtinantis dokumentas.

11. Šių taisyklių 10.1–10.4 punktuose nurodytų dokumentų originalai gražinami savininkui, o jų kopijos, prašymas ir mokėjimą už traktorininko pažymėjimo išdavimą patvirtinantis dokumentas saugomi profesinio mokymo teikėjo archyve.

12. Lietuvos Respublikoje gyvenantiems asmenims iki 1990 m. kovo 11 d. buvusiose Tarybų sąjungos respublikose išduoti traktorininkų pažymėjimai ir Lietuvos Respublikos teritorijoje išduoti traktorininkų pažymėjimai, išrašyti naudojant ne valstybine lietuvių kalba spausdintus blankus, ir traktorininkų pažymėjimai, išrašyti naudojant valstybine lietuvių kalba spausdintus blankus ir išduoti iki 2000 m. birželio 1 d., negalioja, jie turi būti pakeisti šių taisyklių 13 punkte nustatyta tvarka. Traktorininkų pažymėjimai (kodas 2112), išduoti po 2000 m. birželio 1 d., galioja 10 metų nuo jų išdavimo dienos.

13. Keičiant traktorininkų pažymėjimus, naujuosiuose pažymėjimuose, nurodytuose šių taisyklių 5 punkte, traktorių ir savaeigių mašinų kategorijos, su kuriomis asmuo turi teisę dirbti, nurodomos tokios pat kaip senuosiuose pažymėjimuose. Jeigu keičiamuose traktorininkų pažymėjimuose nurodytos kategorijos neatitinka arba tik iš dalies atitinka kategorijas, nurodytas naujuosiuose pažymėjimuose, traktorių ir savaeigių mašinų, kurias leidžiama vairuoti, kategorijos naujuosiuose pažymėjimuose žymimos taip:

13.1. TR1 pateikus traktorininko pažymėjimą, suteikiantį teisę vairuoti traktorius, kurių variklio galia iki 60 kW arba ratinius traktorius, kurių traukos klasė iki 14 kN, ir vikšrinis traktorius;

13.2. TR1 ir TR2 – pateikus traktorininko pažymėjimą, suteikiantį teisę vairuoti traktorius, kurių variklio galia yra 60 kW, arba daugiau, ratinius traktorius, kurių traukos klasė didesnė kaip 14 kN, ir vikšrinis traktorius;

13.3. TR1 ir SZ – pateikus III klasės traktorininko pažymėjimą arba pažymėjimą, suteikiantį teisę vairuoti traktorius, numatytus šių taisyklių 13.1 punkte, ir savaeiges mašinas su mechanine arba hidrauline transmisija;

13.4. TR1 ir SM – pateikus traktorininko pažymėjimą, suteikiantį teisę vairuoti traktorius, numatytus šių taisyklių 13.1 punkte, melioracines, kelių statybos ir savaeiges ne žemės ūkio mašinas ir ekskavatorius, kurių kaušo talpa didesnė kaip 0,25 m³;

13.5. TR1, SZ ir SM – pateikus pažymėjimą, leidžiantį vairuoti traktorius, numatytus šių taisyklių 13.1 punkte, ir savaeiges mašinas su mechanine arba hidrauline transmisija, melioracines, kelių statybos ir savaeiges ne žemės ūkio mašinas ir ekskavatorius, kurių kaušo talpa didesnė kaip 0,25 m³ ;

13.6. TR1, TR2 ir SZ – pateikus I arba II klasės traktorininko pažymėjimą, arba pažymėjimą, suteikiantį teisę vairuoti traktorius, numatytus šių taisyklių 13.2 punkte, ir savaeiges mašinas su mechanine arba hidrauline transmisija;

13.7. TR1, TR2 ir SM – pateikus I klasės traktorininko pažymėjimą arba pažymėjimą, suteikiantį teisę vairuoti traktorius, numatytus šių taisyklių 13.2 punkte, ir melioracines, kelių statybos, savaeiges ne žemės ūkio mašinas ir ekskavatorius, kurių kaušo talpa didesnė kaip 0,25 m³;

13.8. TR1, TR2, SZ ir SM – pateikus I klasės traktorininko pažymėjimą arba pažymėjimą, suteikiantį teisę vairuoti traktorius, numatytus šių taisyklių 13.2 punkte, ir savaeiges mašinas su mechanine arba hidrauline transmisija, melioracines, kelių statybos, savaeiges ne žemės ūkio mašinas ir ekskavatorius, kurių kaušo talpa didesnė kaip 0,25 m³.

14. Traktorininko pažymėjimo keitimo atveju naujas traktorininko pažymėjimas gali būti išduotas nepateikus 10.1 punkte nurodytos traktorininkų mokymo kursų baigimo pažymos.

15. Jeigu pateiktame pakeisti traktorininko pažymėjime nurodytos kitos traktorių ir savaeigių mašinų kategorijos, negu numatytos šių taisyklių 13 punkte aprašytuose atvejuose, ir vadovaujantis šių taisyklių 13 punktu nėra galimybės nustatyti, kokias išduodamo traktorininko pažymėjimo, traktorių ir savaeigių mašinų kategorijas jos atitinka, išduodamas traktorininko pažymėjimas, leidžiantis vairuoti TR1 kategorijos traktorius.

16. Asmuo gali turėti tik vieną traktorininko pažymėjimą. Traktorininkų pažymėjimuose, vietoj kurių buvo išduoti nauji, daromas spaudas „negalioja“ ir nukerpamas kampas, kad jų nebūtų galima panaudoti. Senas traktorininko pažymėjimas, vietoj kurio išduodamas naujas, gražinamas jį pateikusiam asmeniui, o profesinio mokymo teikėjo archyve paliekama saugoti pakeisto traktorininko pažymėjimo kopija.

17. Traktorininko pažymėjime nurodomas jį išdavusio profesinio mokymo teikėjo pavadinimas, išdavimo data, jį pasirašo profesinio mokymo teikėjo vadovas, parašas patvirtinamas profesinio mokymo teikėjo antspaudu. Pažymėjime pasirašo asmuo, kurio vardu pažymėjimas išduotas. Išduoto traktorininko pažymėjimo numeris įrašomas asmens pateiktame prašyme išduoti (pakeisti) traktorininko pažymėjimą.

18. Jeigu pateiktas pakeisti traktorininko pažymėjimas turi klastojimo požymių, naujas traktorininko pažymėjimas neišduodamas. Šiuo atveju profesinio mokymo teikėjas surašo laisvos formos aktą ir šį pažymėjimą kartu su šių taisyklių 10 punkte nurodytu prašymu siunčia teritorinei policijos įstaigai pagal asmens gyvenamąją vietą.

19. Asmeniui, turinčiam kitos valstybės išduotą traktorininko (vairuotojo) pažymėjimą, suteikiantį teisę vairuoti traktorius ir savaeiges mašinas, ir nuolatos gyvenančiam Lietuvoje, gali būti išduotas šių taisyklių 5 punkte nurodytas traktorininko pažymėjimas šių taisyklių 13 ir 15

punktuose nustatyta tvarka, pateikus 10.2–10.7 punktuose nurodytus dokumentus ir turimo pažymėjimo vertimą į lietuvių kalbą, patvirtintą vertimų biuro.

Traktorininko pažymėjimo skiltyje „Papildoma informacija“ nurodoma: „Pažymėjimas galioja tik pateikus (valstybės pavadinimas) išduotą pažymėjimą Nr...“. Pateiktas kitos valstybės išduotas traktorininko (vairuotojo) pažymėjimas gražinamas pateikėjui.

20. Kai asmeniui suteikiama teisė vairuoti tik sunkiuosius keturračius motociklus, traktorininko pažymėjimo skiltyje „SM“ kartu su žyma, nurodančia traktorininko pažymėjimo galiojimo laiką, įrašomi žodžiai „tik SKM“, o skiltyje „Papildoma informacija“ įrašoma „SKM – sunkieji keturračiai motociklai“.

21. Traktorininko pažymėjimas keičiamas:

21.1. pasibaigus galiojimo laikui;

21.2. kai jis yra netinkamas naudoti (susidėvėjęs, sugadintas ir t. t.);

21.3. jeigu pasikeitė jį turinčio asmens duomenys (pavardė, vardas);

21.4. jeigu asmuo įgijo teisę vairuoti kitų, negu nurodytos jo turimame traktorininko pažymėjime, kategorijų traktorius ir savaeigės mašinas.

22. Vietoj pamesto ar kitaip prarasto traktorininko pažymėjimo išduodamas naujas pažymėjimas, pateikus teritorinės policijos įstaigos pažymą apie tai, kad traktorininko pažymėjimas nebuvo sulaikytas. Išduoto pažymėjimo skiltyje „Papildoma informacija“ įrašomas žodis „Dublikatas“. Traktorininko pažymėjimas vietoj pamesto ar kitaip prarasto išduodamas pagal profesinio mokymo teikėjo archyvuose apie įgytą traktorininko kvalifikaciją turimus duomenis arba, jeigu traktorininko kvalifikacija buvo suteikta kito profesinio mokymo teikėjo, – tik gavus jo rašytinį patvirtinimą apie suteiktą traktorininko kvalifikaciją.

23. Mokestį už traktorininkų pažymėjimų išdavimą ir keitimą nustato jį išduodantis profesinio mokymo teikėjas, atsižvelgdamas į faktines tam tikslui reikalingas išlaidas ir suderinęs su licenciją vykdyti traktorininkų mokymo programą išdavusia įstaiga.

24. Traktorininkų pažymėjimus išduodantys profesinio mokymo teikėjai tvarko išduotų pažymėjimų apskaitos žurnalą ir Programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centrui perduoda duomenis apie išduotus traktorininko pažymėjimus pagal Programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centro nustatytą formą.

III. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25. Asmenys, pažeidę šias taisykles, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.
